

ЈУ НАРОДНА БИБЛИОТЕКА „СТЕВАН САМАРЦИЋ“

ПЉЕВЉА

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЗА

2016. ГОДИНУ

Април, 2017. године

ЈУ Народна библиотека “Стеван Самарцић“, обављала је у протеклој години своју дјелатност у складу са Законом о библиотечној дјелатности („Сл. лист Црне Горе“, бр. 49/10.), Одлуком о организовању јавне установе у области библиотечке дјелатности Скупштине Општине Пљевља („Сл. лист Црне Горе“, бр. 29/11.), Статутом ЈУ Народне библиотеке, Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији, као и у складу са Законом о култури Црне Горе (“Сл. лист Црне Горе”, бр. 49/08. од 15.08.2008.).

Библиотека је организовано радила на реализацији свог Програма рада за 2016. годину, који је прилагођен реалним могућностима рада у условима нужног смјештаја. Као што је познато, Библиотека је од јесени 2007. године привремено смјештена у просторијама предузећа „Вектра Оптел“, гдје се одвија свакодневни рад.

У Програму рада за 2016. годину истакнуто је следеће: „Овај Програм рада актуелизује оне послове и радне задатке које је могуће реализовати у постојећим условима нужног (привременог) смјештаја Библиотеке, полазећи од претпоставке да ће послови на реконструкцији Дома културе као и на стварању материјално – техничких услова за пресељење на стару локацију трајати током већег дијела године”.

Кадар Библиотеке

Кадар библиотеке (број и структура запослених) је формиран кроз вишегодишњи план развоја Библиотеке а у складу са Статутом Библиотеке, Актом о унутрашњој организацији и систематизацији Библиотеке и Стандардима за народне библиотеке у Црној Гори. На обављању послова радило је укупно 12 запослених: директорица (1), библиотекарке (5), књижничари/ке (4), радница на финансијско – административним пословима (1) и хигијеничарка – курирка (1).

Савјет Библиотеке

Библиотека је створила услове за рад и одлучивање Савјета Библиотеке у следећем сазиву: Харис Алаваћ (предсједник), Вера Милић, Биљана Анђелић, Вања Вукојичић и Марија Кнежевић (чланови/це). Савјет је радио и одлучивао на својим редовним сједницама. Током године је одржано укупно 6 сједница, а своје засиједање у 2016. години Савјет је започео са сједницом број XIII, са следећим дневним редом:

XIII сједница (25.01.2016. године)

- Усвајање записника са претходне сједнице
- Оставка предсједнице Савјета Наде Боровић, због конфликта интереса
- Избор новог предсједника/це Савјета
- Разно

XIV сједница (15.03.2016. године)

- Усвајање записника са претходне сједнице
- Избор чланова жирија за додјелу награде „Душан Грбовић“
- Разно

XV сједница (14.04.2016. године)

- Усвајање записника са претходне сједнице
- Усвајање Извјештаја о раду за 2015. годину
- Разно

XVI сједница (08.07.2016. године)

- Усвајање записника са претходне сједнице
- Доношење Одлуке о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији ЈУНБ „Стеван Самарџић“
- Усвајање Правилника о награди „Душан Грбовић“
- Разно

XVII сједница (11.11.2016. године)

- Усвајање записника са претходне сједнице
- Усвајање (потписивање) Анекса уговора о раду са директорицом ради усклађивања са Гранским колективним уговором за област културе
- Разно.

XVIII сједница (19.12.2016. године)

- Усвајање записника са претходне сједнице
- Доношење Одлуке о усвајање Програма рада за 2017. годину
- Разно

ДЈЕЛАТНОСТ БИБЛИОТЕКЕ У 2016. ГОДИНИ

Библиотека је радила прије свега на:

1. заштити и чувању библиотечке грађе и опреме;
2. праћењу издавачке продукције и повећању књижних фондова;
3. увођењу информатичких технологија у раду и укључењу у шире информационе системе;

4. сарадњи са Националном библиотеком „Ђурђе Црнојевић“ Цетиње;
5. обуци кадра и пружању могућности запосленима да присуствују семинарима, радионицама и осталим видовима обуке на будућем осавремењивању рада у установи;
6. непосредном раду са корисницима, давању информација о грађи Библиотеке, препорукама и помоћи при налажењу потребне литературе, коришћењу каталога, као и претраживању локалне и узајамне електронске базе података;
7. пропагирању књиге и читања;
8. сарадњи са образовним и другим установама од јавног интереса у граду;

1. Заштита и чување грађе и опреме

1.1. Библиотека је предузела све неопходне мјере чувања и заштите књижних фондова и опреме. Због неадекватног смјештаја (премалог простора, недостатка полица за књиге, великих осцилација температуре, осцилација влажности ваздуха, неодговарајуће свјетлости, итд.), било је неопходно редовно праћење стања материјала и предузимање одговарајућих мјера. Сви поменути послови обављени су коректно и у складу са правилима заштите библиотечког материјала. Књиге које се налазе у пакетима редовно се провјетравају да би се сачувале од пропадања.

2. Праћење издавачке продукције, Набавка публикација

2.1. Библиотека је редовно пратила издавачку продукцију путем каталога, рекламних огласа, критичких приказа и осврта на нове књиге, преко интернет мреже, предлога корисника и на основу тога правила листу дезидерата.

2.2. Књижни фонд Библиотеке, осим куповином, као основним начином набавке литературе, обновљен је током 2016. године и значајним бројем књига и других публикација које су овој установи културе дате на поклон. Међу њима су нарочито значајне публикације завичајне грађе: књиге, рукописи, старе фотографије и разгледнице. Овај значајан материјал који говори о културним особеностима наше средине, адекватним смјештајем у Библиотеци, обрадом и презентацијом, постаје заједничко добро свих грађана Пљеваља.

2.3. Библиотека је током 2016. године увећала књижни фонд за укупно 1816 књига, од тога је купљено 658, док је путем поклона приспјело 1158

публикација. Библиотека је, уз финансијску подршку Општине Пљевља, издала „Сабране књижевне радове“ Душана Грбовића, у тиражу од 500 примјерака. Из штампе је изашао и трећи број „Љетописа“ Библиотеке, у тиражу од 400 примјерака.

Академик Љубомир Зуковић је покренуо иницијативу за прикупљање књига, па је Библиотека примила донацију од 500 књига. Учесће у овој значајној донацији, која је осим бројних издања актуелне белетристике обухватила и бројне наслове стручне литературе из свих области знања и умјетности, узеле су следеће библиотеке: Библиотека Матице српске (Нови Сад), Градска библиотека Нови Сад, Градска народна библиотека „Жарко Зрењанин“ (Зрењанин), Градска библиотека Прибој, Народна библиотека „Данило Киш“ (Врбас), ИП „Прометеј“ (Нови Сад).

2.4. Као и претходних година, „Фонд књига породице Данице Драгашевић“ обogaћен је са 80 примјерака (овај фонд се редовно попуњава од оснивања 2001. године). Највриједнији дио Фонда чини збирка „Нобеловци“, која обухвата дјела добитника Нобелове награде за књижевност од 1901. до данас.

3. Рад на пројекту Виртуелна библиотека Црне Горе

3.1. Библиотека је наставила посао на реализацији пројекта **Виртуелна библиотека Црне Горе**. Ради се о изузетно важном пројекту који укључује све народне библиотеке у земљи у јединствен информатичко–документациони систем. Носилац Пројекта “Виртуелна библиотека Црне Горе” COBISS CG је Национална библиотека ЦГ „Ђурђе Црнојевић” са Цетиња, као матична библиотека за све библиотеке у Црној Гори. Сви планирани послови у оквиру овог пројекта благовремено су обављени (обнављање и набавка недостајуће опреме, инсталација и имплементација опреме, обучавање кадра, набавка стручне литературе итд.)

Током цијеле 2016. године одвијао се рад на обради библиотечке информације. Радило се, прије свега, на инвентарисању, каталогизацији и класификовању нових публикација. Каталогизација је рађена према јединственом међународном стандардном библиографском опису (ИСБДМ). Књижни фондови су класификовани по систему универзалне децималне класификације (УДК).

У базу COBISS CG унесено је укупно 24.217 записа (у 2016. години обрађено је 1.649 библиографских јединица), чиме је наша Библиотека у самом врху најуспјешнијих библиотека у Црној Гори.

***) Напомена: Књижни фондови се каталогизују и класификују у оквиру пројекта **“Виртуелна библиотека Црне Горе COBISS CG”**. Књижни фондови се засад каталогизују и класификују виртуелно, а тек по повратку у просторије Дома културе књижни фондови ће добити и стварну поставку у оквиру задатог модела.

4. Стручни надзор и сарадња са Националном библиотеком Црне Горе „Ђурђе Црнојевић”

4.1. Поред учешћа у Пројекту виртуелне библиотеке Црне Горе, Библиотека је координирала своје активности са Националном библиотеком „Ђурђе Црнојевић“ и у другим пословима као што су размјена информација, међубиблиотечка позајмица, стручно обучавање кадра, послови матичне службе, размјена књига и часописа из фонда мултипликата, итд.

У оквиру своје надлежности из домена матичности и обавезе праћења стручног рада у библиотекама, Матична служба Националне библиотеке ЦГ „Ђурђе Црнојевић“ обавила је редовну годишњу посјету Библиотеци. Драган Радусиновић, библиотекар у Матичној служби у свом извјештају за 2015. годину наводи, између осталог, следеће:

„ЈУНБ „Стеван Самарцић“ је једна од ријетких Библиотека у земљи која своје фондове принавља на сасвим задовољавајући начин, што ће рећи да иста има могућност формирања набавне политике, прије свега захваљујући финансијама које Библиотека добија од оснивача СО Пљевља. Библиотека је обезбиједила обавезну школску лектуру у чак 50 примјерака по наслову. Како Библиотека већ дужи временски период ради у неусловном простору, периодика, посебно дневне новине се не обезбјеђују за потребе корисника.

Захваљујући доброј набавној политици, Библиотека својим корисницима редовно обезбјеђује актуелне наслове, посебно када је у питању белетристика, као и школска лектира. Број чланова се креће око 570, било би вјероватно више да не утиче удаљена локација, јер је Библиотека измјештена из центра града. Сходно Правилнику о ближим условима и начину вршења послова матичне библиотечке дјелатности, Библиотека редовно прикупља и ажурира податке везане за рад школских Библиотека, пружа стручну помоћ, обилази, колико то могућности дозвољавају, Библиотеке на терену са свим поменутиим активностима.

Посебну пажњу Библиотека посвећује едукацији кадрова: њиховом присуству радионицама, семинарима, курсевима, организованим посјетама

сајмовима књига у земљи и окружењу. Међубиблиотечка сарадња са свим Библиотекама у земљи а посебно са Националном библиотеком „Ђурђе Црнојевић“ је на високом нивоу.

Закључено је да Библиотека у отеженим условима успијева да изађе у сусрет својим корисницима, да стручни рад обавља без прекида о чему говори велики број библиографских записа у систему COBISS CG, да редовно прати издавачку продукцију, редовно ажурира сајт Библиотеке. На основу изнијетих чињеница јасно је да ЈУ Народна библиотека „Стеван Самарцић“ у Пљевљима у потпуности и на квалитетан начин спроводи мјере предвиђене Законом о библиотечкој дјелатности и Правилником о ближим условима и начину вршења послова матичне библиотечке дјелатности. Заслуга за ово припада, прије свега, запосленима као и добра подршка у сваком смислу оснивача према овој установи“.

5. Презентације фотографских збирки на округлим столовима Завичајних фондова

5.1. Током 2016. године Народна библиотека „Стеван Самарцић“ узела је учешће у два округла стола на тему Завичајних фондова, који су организовани у Пријепољу и Бијелом Пољу. Тема округлог стола коју је библиотека „Вук Караџић“ у Пријепољу организовала 10. јуна 2016. године била је „Фотографија завичаја“, гдје се као историјски извор могла користити литература, аутентични документ, информација, умјетност. Библиотекари завичајних одјељења десет градских библиотека из Србије и двије из Црне Горе, приказали су презентације својих завичајних фотографских збирки. Културне, научне, привредне и друге вриједности, као и дешавања у пљеваљском крају кроз историју, које су забиљежиле фотографије, а које се као посебни документи чувају у завичајној збирци Народне библиотеке „Стеван Самарцић“, представила је библиотекарка завичајног одјељења Софија Јеловац.

Значај локалне штампе и периодике, који се осим пружања благовремене информације састоји и у непроцјењивој важности за проучавање прошлости средина у којима су излазиле, представљен је на округлом столу „Локална штампа свједок времена“, коју је организовала Народна библиотека из Бијелог Поља у просторијама Центра за културу, 23. септембра 2016. године. Овај значајан дио своје завичајне грађе презентовала је и наша Библиотека, представивши том приликом развој периодике у пљеваљском крају, почев од првих школских листова с почетка 20-ог вијека, преко интензивне издавачке дјелатности шездесетих

година, до данашњег дана. Презентација је рађена у PowerPoint форми. Материјали са ових округлих столова, у којима су садржани прилози свих учесника, биће објављени и публиковани као значајне смјернице у поставци и уређењу модерних завичајних збирки.

6. Рад са корисницима, давање потребних информација

6.1. Током 2016. године уписано је укупно 890 чланова. На одјељењу за одрасле учлањено је 311 корисника, од тога чланарину платило 309 и 2 дародавца који су добили чланску карту на поклон. На дјечијем одјељењу учлањено је 579 корисника, од тог броја чланарину је платило 386 а 193 је добило бесплатне чланске карте: 123 су корисници породичног учлањења, 19 полазници ЈУ „Зрачак Наде“ и „Дневни центар“, 51 полазник ЈПУ „Еко бајка“. Чланарина је износила 5 еура на годишњем нивоу. Од чланарине је прикупљено 3.475.00 еура. Може се запазити да је број чланова већи у односу на прошлу годину за 320. Проблеми смањеног броја корисника у односу на године када је Библиотека била смјештена у Дом културе су настали услед пресељења Библиотеке на нову локацију и формираних навика корисника да посјећују Дом културе. Поред тога, велики број корисника није више могао да користи услуге читаонице у граду, па је и интерес за посјете Библиотеци опао. Читаоница у садашњој просторији користи се само у љетњим мјесецима јер није обезбијеђено гријање.

7. Рад на пропагирању књиге и читања. Награда „Душан Грбовић“ за младе ствараоце

7.1. Пропагирање књиге и читања одвијало се кроз разне облике комуникације са читалачком публиком: кроз непосредну комуникацију библиотекара и корисника, пласирање библиотечке информације преко интернета, оглашавање нових публикација у локалним медијима, организацију књижевних вечери и сл. Библиотека има свој сајт (www.bibliotekapljevlja.info) који редовно ажурира и путем кога обавјештава ширу јавност и пружа информације о својим активностима.

7.2. Библиотека је почетком фебруара 2016. године по први пут расписала конкурс за додјелу књижевне награде „Душан Грбовић“. Награда се додјељује за најбоље поетско остварење младих, како Пљеваља тако и региона. На основу броја приспјелих радова, показало се да је установљење ове Награде значајна мотивација младим пјесницима у будућим остварењима. Као и до сада, награђени радови ће бити објављени у „Љетопису“ наше Библиотеке. Осим награђених радова, на страницама овог часописа наћи ће се и радови који су ушли у ужи избор.

7.3. Народна библиотека „Стеван Самарџић“ је одржала књижевно вече поводом издавања књиге „Јасеновачки логор“ др Николе Николића, 03. марта 2016. године, у сали СО Пљевља. Учесће у овој промоцији узели су: проф. др Надежда Винавер (писац поговора књиге), новинар Дарио Мирковић и директор издавачке куће „ННК Интернационал“, Мирослав Дамјановић. Књига „Јасеновачки логор“ је први пут објављена 1948. године, након чега је доживјела два измијењена и прилично ублажена издања. Издавачко предузеће „ННК Интернационал“ је објавило аутентичну верзију из 1948. године.

7.4. Књижевно вече, Ново читање Ива Андрића, одржано је 15. априла 2016. године. Гост вечери била је проф. др Лидија Томић, редовни професор Филозофског факултета у Никшићу на којем предаје Средњовјековну српску књижевност и Српску књижевност 20. вијека. Предавањем са насловом „О токовима Андрићевог приповједачког поступка“ она је присутне упознала са генезом Андрићевог наративног поступка од кратких лирских записа, преко приповиједака до романа.

7.5. Библиотека је у просторији читаонице обиљежила Свјетски дан књиге - 23. април, представљањем књиге Зувдије Хоџића „Давидова звијезда“, за ученике Средње стручне школе из Пљеваља.

7.6. У организацији Библиотеке, 26. априла 2016. године, одржана је промоција књиге Мироја Вуковића „Године прошле, преци и потомци“. О књизи су говорили Богић Ракочевић, пјесник, антологичар и књижевни критичар, Софија Јеловац, професорица философије и Исак Калпачина, завичајни писац.

7.7. Библиотека је приредила књижевно вече, 12. маја 2016. године, поводом уручења награде „Душан Грбовић“. Награду, намијењену најбољим поетским остварењима младих аутора, како на локалном тако и на регионалном нивоу, Народна библиотека „Стеван Самарџић“ ове године додијелила је по први пут. На Конкурс, који је тим поводом Библиотека расписала почетком године, пристигло је око осамдесет радова, од којих је значајан број ушао у ужи избор. Прву награду, за пјесму „Рекли су ми да си као Троја“, узео је Милан Бајчета, студент, другопласирана је Јелена Вуковић са пјесмом „Ја сам писац“, студенткиња, док је трећу награду освојила Божица Грујичић, ученица четвртог разреда Гимназије „Танасије Пејатовић“, за пјесму „Пјесма“. Одлуку о добитницима награде донио је петочлани стручни Жири, именован од стране Савјета Библиотеке.

Гост вечери био је Милко Грбовић, завичајни пјесник, који је добитницима награде уручио свечане дипломе и новчани износ награде. Као Душанов блиски потомак говорио је о његовом раду и животу.

7.8. 30. септембра 2016. године, Библиотека је приредила књижевно вече на коме је промовисана збирка пјесама завичајног писца Милка Грбовића, „Завичајне бакве“. О књизи су говорили Миленко Шарац, професор економске групе предмета у Средњој стручној школи, Софија Јеловац, професорица философије и библиотекарка у Народној библиотеци „Стеван Самарцић“ и аутор.

7.9. У Свечаној сали гимназије „Танасије Пејатовић“, 26.10.2016. године, Библиотека је приредила књижевно вече на коме је промовисана нова књига есеја Исака Калпачине, „Ка језгру ријечи и слике“. О укупном књижевном раду, као и дугогодишњем просвјетно-научном ангажману завичајног писца, говорила је директорица Библиотеке Ђина Бајчета. Сажет панорамски преглед есеја промовисане књиге дала је библиотекарка Софија Јеловац, док је о изворима и подстицајима у стваралаштву професора Калпачине говорила мр Зорица Јестровић, која је и уредник и рецензент књиге. Библиотека је суиздавач ове књиге.

7.10. У октобру је из штампе изашла дуго очекивана књига „Сабрани књижевни радови“ Душана Грбовића, пљеваљског пјесника, публицисте и културно-просвјетног радника, трагично настрадаог у злогласном Јасеновачком логору. Приређивач ове значајне књиге која ће увелико обогатити фонд наше завичајне књижевности је Доброло Аранитовић, истакнути културни радник и дугогодишњи посленик из области библиотекарства. Рецензент књиге је академик Љубомир Зуковић. У књизи су окупљени бројни књижевни и публицистички радови, које је Грбовић објављивао по књижевним листовима и часописима, као и прилози књижевних историчара и критичара о његовом књижевном, културно-просвјетном и револуционарном раду. Издавач књиге је Народна библиотека „Стеван Самарцић“ док је средства за издавање обезбиједила Општина Пљевља.

7.11. У оквиру Новембарских свечаности, НБ „Стеван Самарцић“ организовала је 4. новембра промоцију књиге „Сабрани књижевни радови“ Душана Грбовића, чији је приређивач Доброло Аранитовић. Пљеваљска публика је с пажњом пропратила представљање издавачког првијенца ове установе. Гости вечери били су академик Љубомир Зуковић и приређивач, а учешће су узеле Ђина Бајчета, директорица Библиотеке, и Марија Кнежевић, библиотекарка. Зуковић је истакао значај овог

подухвата којим је Библиотека знатно унаприједила свој рад и потврдила настојање да се савјесно брине о културном наслеђу пљеваљског краја. С обзиром на чињеницу да су се први пут на једном мјесту нашли књижевни радови Душана Грбовића са прецизним приређивачким напоменама, заједно са свим до сада познатим критичким текстовима о њима, читалачка јавност ће имати прилику да се увјери у квалитет и вриједност цјелокупног подухвата, као и појединачних књижевних остварења.

7.12. Удружење Пљевљака у Котору организовало је, између осталих активности, у суботу, 5. новембра 2016. године, промоцију књиге „Сабрани књижевни радови“ Душана Грбовића. Љубитељима књиге, угавном нашим земљацима настањеним у Котору, представљен је издавачки првијенац Библиотеке. Гости вечери били су академик Љубомир Зуковић, директорица Библиотеке Ђина Бајчета и библиотекарка Марија Кнежевић. Истакнут је значај овог подухвата како са становишта приређивача, тако и са становишта издавача. Читалачка публика изван Пљеваља добила је прилику да се упозна са мученичким животом и смрћу писца и великог прегаоца на пољу културе и васпитања, Душана Грбовића.

7.13. Библиотека је у оквиру Новембарских свечаности, 25.11.2016. године, организовала књижевно вече чија је тема била Ново читање „Мојковачке битке“ Ђамила Сијарића. О овом дјелу говорила је проф. др Јасмина Ахметагић уносећи нове моменте у читање и чинећи га заиста новим за све оне којима ће роман „Мојковачка битка“ постати изазов, али и за оне чија је читалачка пажња заробљена стереотипима. Она је своје проучавање романа засновала на Сијарићевом и сопственом читању Његошевог „Горског вијенца“, узимајући у обзир до сада, од стране критике, већ уочене елементе косовског мита. Учешће у овој књижевној вечери су узеле директорица Библиотеке Ђина Бајчета и библиотекарка Марија Кнежевић.

7.14. Трећи број „Љетописа“ Народне библиотеке „Стеван Самарцић“ представљен је пред завичајном публиком 27. децембра 2016. године, поводом обиљежавања Дана библиотекара Црне Горе. О часопису су говориле Ђина Бајчета, директорица Библиотеке, Марија Кнежевић, уредница часописа, и Софија Јеловац, чланица редакције. „Љетопис“ је изашао из штампе средином октобра 2016. године. Садржај је распоређен у дванаест рубрика, које доносе бројне прилоге, како из области библиотечке дјелатности, тако и књижевности, умјетности, науке. Поред вјерне читалачке публике, промоцији су присуствовали и завичајни писци и аутори прилога у часопису.

8. Сарадња са јавним установама у граду

8.1. Народну библиотеку „Стеван Самарцић“ посјетили су 23. јуна полазници „Дневног центра“ и „Зрачка Наде“ из Пљеваља. Као стимуланс и подршка у даљем напредовању, уручене су им бесплатне чланске карте за 2016. годину, чиме су малишани постали почасни корисници услуга Библиотеке. Осим чланских карата дјеца су добила и поклон пакетиће, које су библиотекар припремили за њих. Рад са дјецом и омладином са сметњама и тешкоћама у развоју, и њихово активно укључивање у све сегменте културног живота, од великог значаја за једно савремено друштво.

8.2. У просторијама Библиотеке 29. јуна, одржана је креативна радионица „Ја читам“. Полазници радионице били су малишани из ЈПУ „Еко бајка“ из Пљеваља, старија узрасна група. Том приликом, добили су од наше установе бесплатна учлађења за 2016. годину, као и поклон пакетиће. Циљ ове радионице, а и будућих које је Библиотека планирала да организује током године, чија је реализација постала редовна активност у оквиру сложене библиотечке дјелатности, јесте анимација и увођење будућих ђака у свијет књиге. На овај начин, осим што ће се младој популацији кроз игру и креативност пренијети љубав према књизи и читању, пружиће им се и прилика да Библиотеку препознају као угодно и топло мјесто, у коме ће развијати своје будуће зналачке активности.

8.3. Током 2016. године Библиотеку су организовано посјећивали ученици основних и средњих школа, како градског тако и са сеоског подручја. Том приликом смо организовали креативне радионице у сарадњи са њиховим наставницима и професорима.

Унутрашња ревизија ЈУ Народна библиотека „Стеван Самарцић“ Пљевља, није вршена од стране Унутрашњег ревизорског органа управљања за 2016. годину.